

soner forene alle de nødvendige Egenstaber, baade til at føre Tilshyn med Kirke og samtidig føre et godt Tilshyn med Skole, og hvad øvrige Embedspligter der paahvile dem. Det er ogsaa en mærkelig Ting, at medens man i andre Sager har Tilshynsmænd, der tages blandt selve Standen, og som derfor maae antages ikke alene at have Interesse for Standen, men ogsaa at have særlige Evner i saa Henseende, har man derimod ikke fundet Skolen værdig til et slikt Tilshyn, dens Tilshynsmænd tages ud af andre Livsstillinger. Nu vil man maastee sige, at der var gjort en Begyndelse til en Forandring heri ved Ansættelsen af Overstoledirecteuren, og ganske vist, jeg skulde ikke have Noget imod en Overstoledirecteur, naar der under ham var kommet Skoledirecteurer, og vi saa være blevne frie for Provster og Biskopper og deslige Tilshynshavende. Naar jeg ifjor i denne Sag under Finantslovens Behandling talte mod Overstoledirecteurposten, var det netop ene og alene af den Grund, at jeg ikke saa, at der i de Aar, da dette Embede bestod, var gjort et Skridt til at fjerne de øvrige Tilshynshavende, og fordi det stod klart for mig, at der kun var kommet eet til af de mange lønede Embeder, uden at der var gjort Noget for at afflasse de overflødige og i mange Tilfælde skadelige. Derimod har jeg, som sagt, ikke Noget imod denne Overbestyrelse, hvis den ordnedes saaledes, at vi ved denne Overstoledirecteur med Skoledirecteurer under sig fritoges for Biskopper og Provster, saa man altsaa kunde vente at faae et Tilshyn med Skolevæsenet, som Skolen virkelig kunde være bedre tjent med end det, der nu er. En anden Side ved denne Sag maa jeg endnu omtale, nemlig at Kommunen efter min Formening burde have større Indflydelse paa Almueskolevæsenet, end den nu har. Hvor der er Frihed til at henvende sine Tanker paa en Sag, arbejde for en Sag og bestemme om en Sag, omfattes Sagen med større Kjærlighed, end hvor man veed, at man ikke har Andet at gjøre med den end at betale til den. Jeg troer, at det vilde være heldigt, naar man gav Kommunen en større Frihed i saa Henseende. Et Skridt fremad blev unægtelig gjort, idet der blev givet Kommunen Indstillingsret med Hen-

syn til Skolelærerembeders Besættelse, men jeg troer, at i saa Henseende er der ikke gaaet vidt nok. Man har nok sagt, at denne Frihed, som Kommunerne derved fik, er bleven misbrugt, og ganske vist, det kan vel tænkes, at den paa flere Steder er bleven misbrugt, men jeg vil dog spørge, hvor gives der en Bestemmelse, som ikke kan blive eller er bleven misbrugt. Det Samme var vistnok Tilfældet tidligere, jeg troer endogsaa i højere Grad, men dengang blev dette ikke saa meget beklendt som det, der nu skeer; der gaves og gives mange Bagtrappeveie, som man ikke har Kundskab om; men naar en Commune nu i en enkelt Henseende gjør et Feilgreb, er dette Noget, som i Reglen strax kommer for Offentligheden. Smidleritid skal jeg gjøre opmærksom paa, at der er en Bestemmelse i denne Lov, som gjør, at Kommunerne lettere ville komme til at begaae Feil, idet man, naar man vil være sikker paa at faae den Mand, man ønsker, til Lærer, mange Gange vil være tvungen til at stille et Par Mand ind, som man anseer for mindre kvalificerede, og da kunde det vel tænkes, at der kunde fremdrages Tilfælde, som bevise, at Skoledirectionen, fordi den ikke ønskede en Mand, gif hen og tog en af dem, der vare mindre kvalificerede.

Naar man har sagt: Ja, Forstanderskabet indstiller ikke de bedste Lærere, ikke dem, som Skolen bedst kan være tjent med, saa skal jeg dertil sige, at det ingenkunde er sagt, at en Mand med den bedste Dimissionsattest eller maastee med de bedste Anbefalinger er den dygtigste Lærer, og endnu mindre skal det være sagt, at en Mand, der har opslidt sine bedste Aar i Skolens Tjeneste og nu lakker hen paa de gamle Dage, er den bedste Lærer; det kan godt være, at den, der efter Anciennitetsstemmet mindst, maa komme i Betragtning, vil være at foretrække fremfor nogen af de Andre; jeg har altid betragtet det saaledes baade ved Skolelærerembeder som ved andre Embeder, at Embederne ikke ere til for Ansøgnernes eller Embedsmændenes Skyld, men at det er Embedsmændenes Pligt at bestyre Embedet saa godt, som det er muligt. Denne Lov har, som sagt, sine Misligheder, men jeg troer, der er gjort et Fremskridt; jeg vilde kun ønske, at Rådsretten helt maatte gaae over til Commu-